

Les preposicions

Les **preposicions** són mots **invariables** que serveixen per a establir un **nexe entre un element sintàctic qualsevol i el seu complement**. Per tant, no tenen flexió de gènere ni de nombre, i poden introduir molts tipus de complements (SN, Sadj, SAdv).

La distinció tradicional diu que hi ha dues classes de preposicions: **febles i fortes** (àtones i tòniques).

També podem distingir-ne **transitives d'intransitives** (de bon de veres, això passa quan *adverbis* passen a *actuar com a preposicions*, i llavors connecten elements). I tant si fem una distinció com l'altra, **destriarem les simples** (*una sola paraula*) **de les compostes**.

Quadre de les preposicions (1)

Febles / Àtones	Fortes / Tòniques
a	<i>abans, arran, arreu, barata, contra, dalt, damunt, darrere, davall, davant, deçà, dedins, dellà, després, devers, devora, dins, dintre, durant, enfront, enmig, entorn, entre, entremig, envers, excepte, fins, fora, llevat, lluny, malgrat, menys, mitjançant, prop, rere, salvat, segons, sense, sobre, sota, tret, ultra, vers, via, vora, cap a, com a, des de, fins a</i>
amb	
en	
per	
per a	

* Les **preposicions àtones** monosil·làbiques tenen una **funció purament gramatical**, amb un significat més general. També cal indicar que moltes paraules de la llista són **adverbis que poden fer la funció de preposicions**, sobretot si hi afegim «de».

Quadre de les preposicions (2)

Transitives	Intransitives
<i>Els cal un complement sempre</i>	<i>No necessiten anar acompanyades d'un complement, encara que sí poden dur-ne</i>
<i>Exemples:</i> Se n'han anat en pau Aquest matí passaves amb pressa Hem restat a l'ombra T'he buscat per la part de dalt	<i>Exemples:</i> Fica-ho dins / Fica-ho dins del sac El llibre és a prop / El llibre és a prop teu Ha partit lluny / Ha partit lluny de casa He quedat sense / He quedat sense premi

* Les preposicions **simples** estan formades per una sola paraula (*a, de, sense, en...*), i les **compostes** per més d'una (*a prop, per a, fins a, des de, cap a...*).

** Les **preposicions** són **nexes**, per tant **transitives**, els altres casos són adverbis.

Locucions prepositives (1)

- Les **locucions prepositives** són **expressions de més d'una paraula que equivalen funcionalment a una preposició** simple. Presenten estructures diverses, que inclouen noms (*a causa de, en consideració a, en relació amb, gràcies a, per culpa de, etc.*) o formes verbals no finites (*a partir de, a jutjar per, en acabant de, tocant a, etc.*). **Algunes paraules es poden habilitar com a preposicions**, com ara el substantiu «via» (*via correu = per*) o l'adverbi «dins» (*dins el calaix = en*).
- Expressen **significats circumstancials**, o bé tenen un valor **merament gramatical** (com introduir el complement agent o els predicatius):

Valor	Locucions
Espacial	<i>a flor de, a frec de, a l'entorn de, a nivell de, a rinxo de, a tocar de, a través de, al capdavant de, al cim de, al costat de, al llarg de, al peu de, al voltant de, de cap a, de cap a cap de, de llarg a llarg de, de part a part de, tocant a</i>

Locucions prepositives (2)

Valor	Locucions
<i>Temporal</i>	<i>a l'entorn de, a les portes de, a mitjan, a través de, al tombant de, al voltant de, de cara a, en ocasió de</i>
Aspectual	<i>a comptar de, al llarg de, a partir de, a punt de, al cap de, en curs de, (en) acabat de, en acabant de</i>
Causal	<i>a causa de, a conseqüència de, a petició de, a propòsit de, a requeriment de, en atenció a, en/per consideració a, en nom de, en previsió de, en/per virtut de, per culpa de, per efecte de, per por de, amb motiu de, de resultes de, gràcies a, mercès a</i>
Final	<i>per tal de, a favor de, a fi (i efecte) de, a l'efecte de, amb vista a, de cara a, en bé de, en pro de</i>

Locucions prepositives (3)

Valor	Locucions
<i>Mitjà o intermediari</i>	<i>a base de, a còpia de, a costa de, a força de, a través de, gràcies a, per mediació de, per mitjà de</i>
Mancança	<i>a banda de, a excepció de, a falta de, a manca de, a part de</i>
Aproximació quantitativa	<i>a freq de, a la ratlla de, al voltant de, de l'ordre de</i>
Addició	<i>a banda de, a més (a més) de, a part de</i>
Avinença	<i>d'acord amb, de conformitat amb, en funció de</i>
Disconformitat	<i>a diferència de, al contrari de, al revés de</i>
Substitució	<i>en comptes de, en lloc de</i>

Locucions prepositives (4)

Valor	Locucions
<i>Condició</i>	<i>a condició de, a menys de, en cas de</i>
Concessió	<i>a desgrat de, a despit de, a pesar de</i>
Igualtat	<i>a l'igual de</i>
Emmarcador oracional	<i>a l'entorn de, a propòsit de, al voltant de, amb/en referència a, amb relació a (en relació amb), pel que fa a, quant a, respecte a/de, tocant a</i>
Agent	<i>per part de</i>
Predicatiu	<i>a manera de, a tall de, a títol de, amb caràcter de, en concepte de, en qualitat de, en tant que</i>

Caiguda de preposicions (1)

- És el fenomen pel qual **les preposicions febles (*amb, en, a, de*)**, i també quan es tracta de preposicions compostes o locucions prepositives que acaben en «a, de», **desapareixen davant de la conjunció «que»**.
- **A vegades l'elisió de la preposició dona lloc a expressions forçades o ambigües, que convé resoldre amb alternatives més naturals**, com ara:
- a) **Usar una oració d'infinitiu**. Exemples: ~~Cal insistir que milloren les condicions~~ → Cal insistir a millorar les condicions. ~~L'obligaren que declarara~~ → L'obligaren a declarar.
- b) **Emprar un sintagma nominal**. Exemples: ~~El cas fou degut que tenien informació confusa~~ → El cas fou degut a la informació confusa. ~~S'inundà la casa a causa que plogué molt~~ → S'inundà la casa a causa de la pluja.

Caiguda de preposicions (2)

- c) **Intercalar sintagmes nominals amb valor genèric** (el fet, la idea, la cosa...). Exemples: ~~Coincidim que les persones tenim drets naturals~~ → Coincidim en la idea que les persones tenim uns drets naturals.
- d) **Canviar el verb**. Exemples: ~~El dilema prové que fem el que fem perjudicarem algú~~ → El dilema és que fem el que fem perjudicarem algú.
- **Exemples de caiguda de preposició**: Estic d'acord **amb** vosaltres / Estic d'acord **que** li fem l'oferta. Pense **en** vosaltres / Pense **que** haureu d'espavilar. Ahir **des de** ben enjorn / **Des que** has tastat la botifarra no pares de rotar. Torna **fins a** la vora del camí / No deixarà de provar-ho **fins que** ho aconseguirà. Penseu-hi **abans de** fer-ho / Endreceu **abans que** vinguen. Treballen **a fi de** bé / Obri la finestra **a fi que** ventile la sala.

Canvi de preposicions

- Un infinitiu pot fer la funció de complement de règim (requerit pel significat del verb que no és directe ni indirecte). Habitualment, introduït per les preposicions *a*, *en*, *de*, *amb*.
- En els **àmbits formals**, les preposicions ***en*** i ***amb***, quan introdueixen un complement de règim davant d'infinitiu, **són substituïdes**, per ***a*** i per ***de*** o ***a***. Mentre que *a* i *de* sí es mantenen en els mateixos casos. *Exemple: Tinc interés en la matrícula / Tinc interés a matricular-me. Es conforma amb no res / Es conforma a viure frugalment.*
- La **restricció de l'ús de les preposicions *en* i *amb* davant d'infinitiu es limita a la funció de complement de règim**, però no s'estén als casos en què l'infinitiu compleix altres funcions. Es tracta d'un fenomen relacionat amb la caiguda de preposicions davant la conjunció «que».
- Una sèrie de verbs, com ara *afanyar-se*, *amençar*, *tardar*, *entretindre's*, *esforçar-se*, *conformar-se*, *ser el primer* (o el segon, o l'últim...), tendeixen a adoptar la preposició *en* o *amb* quan van seguits de sintagma nominal, però *a* o *de* seguits d'infinitiu.

Casos d'ús: A / EN (1)

- Les preposicions **a** i **en** són dues de les paraules més gramaticalitzades de la llengua. A causa del seu significat poc definit, **a** i **en** s'usen en **contextos semblants amb un valor equivalent o pròxim**.
- **Els complements de lloc**: l'ús de les preposicions **a** i **en** està condicionat per **factors semàntics** (caràcter dinàmic o estàtic) i **formals** (destinació d'un moviment o simple localització). Ús general en valencià:
  - 1) Si el complement designa la **destinació d'un moviment** s'usa la preposició **a**. *Ex.: Anirem a la Calderona dissabte. Torna al balcó.*
  - 2) Si el complement indica **localització** pura s'usa **a** o **en** (*en* pot aportar un matís d'interior). 2.1) Davant de **toponímia** i noms de lloc, emprem **a**. *Ex.: És d'Albalat però treballa a Foios. Dinarem a L'Arquet.*

Casos d'ús: A / EN (2)

- 2.2) Davant de l'article definit podem fer servir **a** o **en**. Ex: *T'espere a la porta. Busca la camisa en l'armari.* En valencià és habitual emprar **a** davant parts del cos humà (*al braç, al cap...*) i en localitzacions molt definides (*al cantó, a l'eixida...*), mentre que en la resta de casos és més habitual **en**.
- 2.3) Davant de noms sense determinant usem **en**. Ex.: *Ens allotjaren en sales habilitades. Vos atendran en consultes diferents.*
- 2.4) Davant d'indefinites, quantitatives, demostratives i relatives s'usa **en**. Ex.: *Havia viscut en molts països. En alguna acadèmia t'acceptaran.*
- **Els complements de temps: a i en** poden introduir-ne. Solem usar **a** amb sintagmes nominals definits que es conceben com un punt.

Casos d'ús: A / EN (3)

- 1) **Usarem a** en els següents casos: quan s'indica **l'hora**, una **part del dia** (també **de**), un **mes** o una **estació de l'any**. *Ex: Quedem a les tres. A l'agost són les festes. Vindrà de/al matí. Soc feliç a l'hivern.*
- 2) **Usarem en** amb **sintagmes indefinits** i **localitzacions duratives**, com ara **anys** i **èpoques**. *Ex.: Ho fem en un instant. En l'any 2024 no ha fet faena. Així ho feien en l'antigor. Seríem serfs en l'Edat Mitjana.*
- **En/Al + infinitiu**: tenen **valor temporal igual a** oracions introduïdes per «**quan**», indiquen anterioritat immediata o simultaneïtat respecte a la situació de l'oració principal. La construcció amb **al** sol adoptar **valor duratiu** («mentre»), i amb **en** té un **valor puntual** (i com indica anterioritat immediata pot suggerir un matís causal).

Casos d'ús: PER / PER A (1)

- Les preposicions **per** i **per a** apareixen davant S. Nom. (o pronoms) i oracions d'infinitiu. **Per a** introdueix el **benefactiu**, la **destinació**, l'**objectiu** o la **finalitat**. **Per** presenta més valors, com ara complements de **causa**, complement **agent** en les passives, complement de **lloc** i també de **temps**.
- En el català oriental, «per» tendeix a menjar-se l'àmbit del «per a» i fa la diferència difusa, mentre que en el català occidental (tortosí, valencià) la frontera d'ús es manté nítida.
- La normativa accepta **tres versions d'ús**: la de l'oriental («per» arreu), la de l'occidental («per»: causa; «per a»: finalitat), i també la diferència entre causa («per») i finalitat («per a») davant noms però sempre «per» davant infinitius. Cal ser conscients de la tria i mantindre'n la coherència.

Casos d'ús: Altres preposicions (1)

- **Cap a**: assenyala destinació sense arribar al punt final, **acostament**. A més del valor locatiu indica **aproximació** temporal o quantitativa.
- **Des de / Fins a**: assenyalen respectivament el **punt inicial** i el **punt final** d'un moviment o d'un període temporal. *Ex.: Des del Sénia fins al Segura. Des de bon matí fins a entrada la nit.*
- «Fins a» es redueix a «fins» a vegades: amb **valor espacial**, cau la «a» quan no l'usaríem. *Ex. Anem fins a l'hotel. Ves fins allà.*
- Amb **valor temporal**, «fins a» amb noms i S. Nom. que expressen data precisa, i amb oracions d'infinitiu. I «fins» amb adverbis (*ahir, demà, ara, enguany*), S. Prep. i oracions que comencem per «que» o «fa».

Casos d'ús: Altres preposicions (2)

- **Com a:** amb valor predicatiu vol dir «**en qualitat de**», i amb valor comparatiu «**com si fora**», «a la manera de». El valor predicatiu també funciona amb sentits molt pròxims, com ara «pel fet de ser» (*causal*), «pel que fa a» (*delimitador*), «exactament» (*especificatiu*), «amb caràcter de» (*avaluador*), «en funció de» (*substitutiu*), «amb el nom de» (*denominatiu*), «en la forma» (*modal*). I quan el sintagma comparatiu va precedit d'un determinant, es redueix a «com».
- **Barata:** vol dir «**a canvi de**». *Ex.: Em feu el favor **barata** res.*
- **Contra:** valor d'oposició o d'**enfrentament**, amb significat espacial, de direcció contrària, i figuradament s'oposa a idea, persona o acció.

Casos d'ús: Altres preposicions (3)

- **Entre**: indica **relació** existent **entre diferents entitats**, per això s'usa amb sintagmes nominals coordinats, S. Nom. plurals o amb valor col·lectiu. *Ex.: Entre la nit i el dia / Entre les jugadores de l'equip / Entre l'alumnat.* La relació varia **segons el context**. També pot emprar-se amb sintagmes que funcionen com a subjecte amb la «i»: *Entre tu i jo buidarem el camió.*
- **Sense**: equival a «amb» però amb valor negatiu, per tant vol dir «**amb exclusió de**», «**privat de**», «**mancat de**». Pot usar-se a soles quan el complement es pot recuperar a partir del context previ.
- **Vora**: té valor de proximitat espacial o quantitativa: *A vora riu.*

Casos d'ús: Altres preposicions (4)

- **Segons**: indica que **s'atén a una** determinada **regla** o persona o cosa. *Ex.: Segons la llei dels invasors ara som terroristes.* Pot emprar-se amb pronoms personals, però és rara amb els de primera persona (usem altres recursos: *em pense que, al meu parer...*), i en cas de fer-ho adoptaria la forma «jo»: *Segons jo...*
- **Sobre i sota**: sinònimes dels adverbis locatius «damunt» i «davall»; en sentit més abstracte, «sobre» introdueix el tema del qual es parla.
- **Vers, envers, devers**: preposicions clàssiques que mantenen un cert ús en registres literaris, «devers» es manté viva en la parla meridional. Volen dir «cap a», aproximació real o figurada.

Altres remarques

- La locució «**a base de**» s'usa en el sentit de «**prenent com a fonament o component principal**». Amb altres significats, com ara el d'insistir o repetir una acció, és preferible usar-ne d'altres que indiquen mitjà o instrument, com ara «*a còpia de*», «*a força de*», «*per mitjà de*». Ex.: *Hem sopat a base de plats típics / A còpia d'estudiar ha aprovat el curs.*
- La locució «**en base a**» **no es pot usar** en el sentit de «**tenint com a base o element de referència**». Expressem aquest significat amb altres solucions, com ara «*a partir de*», «*basant-se en*», «*d'acord amb*», «*partint de*», «*segons o sobre la base de*», segons el cas.
- La locució espacial «**a nivell de**» designa una **posició al mateix pla horitzontal** que el punt de referència representat pel seu complement, el qual pot quedar sobreentés. Però **no és acceptable amb valors figurats**.

Recursos complementaris:

*hem consultat webs com ara la de l'IEC, Salt.gva, GNV, DiBa, Correcció en català, i altres. També *El llibre de la llengua catalana* (Castellnou).

** agraïment especial als comentaris i esmenes fets per Jaume Monzó i Joanjo Garcia.

Enllaços accessibles a la xarxa:	
Les preposicions (Gramàtica Normativa Valenciana): https://www.avl.gva.es/gnv/	Les preposicions (CPNL): https://www.cpnl.cat/gramatica/65/41-les-preposicions
Les preposicions (GNV en pdf, pàg. 196 i següents - UPV): https://www.upv.es/entidades/SPNL/info/U0734521.pdf	Ben dit: a i en per a localització https://youtu.be/oycAtDYzIRs?si=i6UW0LutGaygJHkS
Les locucions prepositives (GBU – IEC): https://gbu.iec.cat/text/22.5	UPV: sèrie de vídeos sobre l'ús de les preposicions https://youtu.be/bWcEN6h_Jjo?si=v-EEY_12hniilzOR
Canvi i caiguda de preposicions (Diputació de Barcelona): https://llengua.diba.cat/canvi-i-caiguda-de-preposicions	Les preposicions (Correcció en català - Núria Masdeu): https://youtu.be/pKVmPIJRfD0?si=FSMQkyhaXBjv_BeR
Les preposicions (Correcció en català): https://correccioencatala.cat/preposicions-catala/	Les preposicions (Laura Dot): https://youtu.be/a4fCTrXSISM?si=ibECuhE8Glnz1lo2